RESIDENCE SUPÉRIEURE DU TONKIN
BIBLIOTHÈQUE

Năm thứ mười | Mỗi số 5 xu | Ngày ra SAU 24 AOUT 1923

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	HANOI						
	Hà-nội Hải-phòng Nam-định Hải-dương Thái-bình Bắc-ninh Hưng-yên Hà-đông Sơn-tây Vĩnh-yên Phúc-yên	Ngoài đem đến tận nhà	Gửi về đường thôi	Mỗi tỉnh ở Trung-kỳ và Nam-kỳ	Mandat gửi thẳng về Bureau Hanoi	Ngoại-quốc
Một năm	6$00	6$80	6$30	6$30	6$60	12$00
Các làng tổng	»	8.00	8.00	8.00	9.00	»
Các công-sở	3.00	3.50	3.20	3.20	3.30	6.00
Sáu tháng	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	3.00
Một tháng	0.50	0.60	0.55	0.55	0.60	1.00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : P. K. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHAM-HUY-LUC
Administrateur-gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNG BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

DÉPOT LÉGAL INDOCHINE N° 1255

ANNONCES
Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0=065 de large.
3e page
Une seule insertion. . . . 0$30 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0$18 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Cái giặc bệnh cùng cái giặc đốt ở xã-hội ta có cách gì trừ hẳn được không ?

Một câu tuyên-ngôn rất thiết-thực mà rất thâm-trầm của quan Toàn-quyền Merlin hôm mới đề lý xướng xe ở đất Sài-gòn ta vừa rồi quả là một câu phàm người Việt-Nam ta ai nghe cũng phải lấy làm băn-khoăn, lấy làm mong mỏi. Câu ấy là câu gì? Tức là cái câu ngài tuyên bố chính sách của ngài cũng theo làm cho trọn cái chính-sách của quan Sarraut là cái chính sách quyết khu trừ cho tuyệt duyệt hẳn hai cái giặc lớn ở xứ này: cái giặc bệnh cùng cái giặc đốt vậy.

Ôi! ở xã-hội Việt-Nam ta bây giờ còn có cái gì tàn-ác hơn mà độc-hại hơn là cái giặc bệnh với cái giặc đốt nữa! Hai cái giặc ấy nó đã làm cho xã-hội ta dân vì thế mà nghèo, nước vì thế mà yếu, lấy một nước nhiều đất tốt, lâm sản hải-sản chồng chất chứa chan, lấy một dân-tộc thông-minh cần mẫn già trẻ lớn bé suốt năm chỉ tối chân làm tay bùn mà trăm nghề trăm nghiệp cái gì cũng vẫn thua sút kém người, địa-lợi không mở mang, công-nghệ không tinh tấn, thương-nghiệp không chấn-hưng, sinh kế càng ngày càng trụy lạc, nhân-chủng càng ngày càng suy mòn, toàn xã-hội hầm vào cái cảnh eo hẹp tối-tăm mà chưa biết đến đời nào liền-bộ được. Trước kia còn ở cái thời đại bế quan tỏa cảng, giao thông chưa rộng rãi, công việc chưa phiền-phức, cái giặc bệnh nó cũng chưa đến nỗi tung-hoành quá mà cái giặc đốt nó cũng chưa đến nỗi hăm hại nhiều, vì tàu xe chưa tiện tiếp thì nửi sống còn cách trở, giống bệnh truyền nhiễm chưa mau, tranh cạnh chưa gớm ghê, thì hình thần còn vẹn toàn, gốc bệnh phát sinh chưa dễ, nên cái giặc bệnh ở xã-hội Việt-Nam mình tuy không phải đến ngày nay mới thật là tai ngược đáng sợ đáng ghê; thử đi từ thành thị cho đến nhà quê, còn mấy chốc là khỏi có đận ông ho lao, đận bà toét mắt, người đau bụng, kẻ đau lưng, người đau xương, kẻ đau mâu; những dịch lệ lưu hành, nào dịch tả, nào dịch hạch, bao nhiêu trai lành gái tốt bị yểu chiết ở trong tay con quỉ vô thường, có khi nhà trường học nhân thế mà mất hết một tỉ học-trò thông tuần, nhà buôn bán nhân thế mà mất hết một bọn giúp việc giỏi giang, các xưởng thợ nhân thế mà mất chán thợ khéo thấy khôn, các đồn điền nhân thế mà mất chán trai cày thợ cấy; cái giặc bệnh ở xã-hội ta bây giờ nó tung-hoành một cách dữ-dội như thế, nghĩ có khiếp không? Còn đận cái giặc đốt ở xã-hội ta ngày xưa tuy cũng vẫn ngấm ngầm đã lâu, nhưng vào cái buổi nhân sự còn giản đơn, cách sinh hoạt còn dễ dãi, người chưa phải đem tim chọi với tim, óc đâu với óc thì cái hủ-lậu khó dại của người mình cũng chưa đến nỗi bị cái phương-pháp thâm-diệu cải-lương tiên chăng cho ta mà không biết lấy cách gì mà trừ, không biết cái ngày nào là cái ngày trừ được? Cứ nghe cái lời tuyên ngôn của quan Toàn-quyền mới thì cái chính-sách độc-nhất của chính phủ Bảo-hộ cũng cốt làm sao trừ hẳn được hai cái giặc ấy ở xứ này mới nghe. Ta xin giải hết cái nỗi khổ-thông về hai cái giặc ấy như trên, thay lời cả toàn-quốc nhân dân mà dốc một lòng trông cậy vào cái câu tuyên-ngôn của quan Toàn-quyền mới đó.

T.

Âu-châu điện-tín

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 23 Août 1923

Bức thư của Chánh-phủ Pháp trả lời lại nước Anh

Bức thư của nước Pháp trả lời nước Anh về cái vấn-đề bồi-thường đã công-bố ngày hôm thứ tư.

Cavite, ngày 18 Août 1923

Việc mở bị nỗ ở Kammerer

Tin New York. — Tờ thuyền làm trong các mỏ than gần nhau được một số tiền là 10 000 đồng để giúp-che vợ con những người bị nạn.

Đồng-minh với nước Đức

Tin Paris. — Hội-đồng Bồi thường đã báo cho nước Đức biết rằng tài-sản của nước Đức mà nước Đức muốn dùng để làm của bảo-chứng một trái-khoản nước Đức định mở nay mai, còn phải dùng để làm của bảo-chứng cho cái bồi-khoản của nước Đức phải nộp cho Đồng-minh.

Tin Trung-hoa

Ngày 14 Août 1923

Hương-cảng đặc-điện

Tôn đại-nguyên soái sai Điền-quân đi đánh Huệ-châu. Quân-đội của Hứa-sùng-Trí và Lư-xuy-Đế đã tiến sang Bắc-giang.

Quốc-hội hội-nghị

Ngày hôm qua quốc-hội đã khai một lý thường hội-nghị, nhưng không thành. Ai nấy đều đã hiểu-biết những cách giả đối của Ngô-cánh-Liêm, vậy từ đây trở đi, Ngô-cánh-Liêm đối với đại-cục, có lẽ không còn phát-ngôn gì được nữa.

Tin Phúc-kiến

Sau khi Vương-vĩnh-Toàn bảo tin thắng-lợi thì Nhiếp-chính-viện điện cho Tôn-truyền-Phương đi sang Phúc-kiến. Tôn các bệnh xin từ chức.

Tin Sơn đông

Có tin đồn rằng Vương-thừa-Mẫn sẽ làm đốc-quân ở Sơn-đông, Hàng-bình-Kỳ làm Sơn-đông tỉnh-trưởng, mà Điền-trang-Ngọc thì cải bổ Lục-quân.

Bảo định hội nghị

Kỳ Bảo-định hội-nghị vừa rồi, phần nhiều là đảng Thiên-tân, trong hiện-rất kịch-liệt, có lẽ tôn Nội-các về đảng Thiên-tân sắp xuất hiện. Nghe đâu quân-sự thì ủy cho Ngô-bội-Phu, mà Nội-các thì ủy cho Ngô-liên-Bá. Nhưng trước khi Hàng-bình Kỳ chưa về Bắc-kinh, không có tin ký thị vị-nết đã định thực.

Tài-chính tổng-trưởng

Có tin rằng Vương đọc-Chí sắp nhận chức tài chính tổng-trưởng.

Tin Cổ-duy-Quân

Cổ-duy-quân định kiêm chức Quốc-vụ-viện ngoại-giao ủy viên hội trưởng.

Tin Biên-thủ-Tỉnh

Biên-thủ-Tỉnh nghe tin Ngô-bội-Phu trách mắng mình là người phá hoại công-việc của Tào-Côn thì rất lấy làm sợ hãi.

Ngày 16 Août 1923

Hương-cảng đặc-điện

Hứa-sùng-Trí cùng Đàn-quân tiến đánh kịch sợ Phùng-bảo-Sơ tại Quảng-Châng-tử bằng sáng. Bắc-quân ba lần tiến đánh Bắc-giang, chiếm lĩnh được Thấy-hưng, sau lại bị Đàn-quân đánh thua, phải bỏ Thấy-hưng mà chạy. Tôn đại-nguyên soái hệ lệnh đi đánh Huệ-châu. Lưng-ngọc-Sơn đánh Tây-môn; Hứa-sùng-Trí và Lý-phúc-Lâm đánh Đông-bắc-môn.

Tin Tào-Côn

Ngô đọc Lập phụng mệnh Tào-Côn về Bắc-kinh khuyên bảo Vương-khắc-Mẫn chỉ trong hai ngày nếu mau mau quyết định mà nhận chức. Nếu không thì sẽ dâng Trương-Hồ là người của Tào-Nhuệ tiến-cử. Nếu Trương-Hồ không nhận thì sẽ dâng Trương-tạnh-Nhân.

Tin Trương đình Ngạc

Có tin rằng Trương-đình-Ngạc sẽ chận chức điểm thụ lông-trưởng.

Thuốc chữa mấy chứng cấp cứu

Những chứng chết vì ăn sắn say, bị rắn cắn và tự tử bằng thuốc phiện, có lắm bài thuốc chữa rất giản-dị mà hiệu nghiệm lạ thường. Tôi đã kinh-nghiệm nhiều, cho nên mấy năm trước đã có đăng lên báo-chương để nhiều người biết, tưởng rằng những chứng ấy bây giờ đã đỡ nhiều rồi. Thế mà hằng ngày vẫn còn thấy báo nói những người chết vì nghiệp ấy luôn.

Nay tưởng lại nên đăng báo lượt nữa, để các ngài xem báo thấy ai mắc phải những cái nạn ấy thì mách giùm cho người ta chữa.

Và ai đã lấy những bài thuốc này mà cứu được người thì cũng nên công-bố lên để cho người ta lưu truyền làm phúc.

Bài chữa ăn sắn say

Chứng này thường cần răng cắm khẩu, cứ kéo ra thì trong cổ họng mà người thì mê không còn biết gì. Nên lấy chiếc đũa cả cạy miệng ra, lấy một chiếc đũa ngang, rồi lấy một mía chừng một chén nhỏ đổ vào miệng. Bỏ người đau nuôi được khỏi cỗ là tỉnh ngay. Nếu không tiện có một mía thì lấy đường cát hòa vào nước để cho uống, nhưng chớ dùng đường tây mà vô hiệu.

Bài chữa rắn cắn

Trước nhất lấy khăn buộc trên chỗ vết rắn rồi lấy bồ-hòn năm bảy quả bóc ra, lấy vỏ ngoài tán nhỏ, rây kỹ, rắc hết vào chỗ đau, nếu bồ-hòn còn ướt khó tán thì nướng qua cho khô, còn hột bồ-hòn đem nướng ăn lấy năm ba hột, hoặc ăn nhiều hơn cũng được. Tuổi là yên ngay tức thời. Nhưng nên đặm hôm chưa kiếm ngay được bồ-hòn, thì lấy cái hái đã cắp đỏ một chân nước là vào (chân nông rượu nhỏ bằng hai mũi) rồi mài đá mười đến mong nay mình vào, lấy nước ấy mà nấu nồng một nửa bỏ vào chỗ đau, rồi sau kiếm được bồ-hòn lại dùng mà ăn và bôi.

Hai bài thuốc say, sắn và rắn cắn trên này, bổ thuốc vào là khỏi ngay trong ba phút đồng hồ, đã nghiệm mãi.

(*Còn nữa*) Thang-Sơn

Chuyện kỳ khôi

Mấy hạng người

II

Chị hỏi các em: Những chàng thanh-niên mặt mũi sáng sủa, quần áo bảnh bao, nhưng tính nết thì tầm thường, học hành thì dối nát, ngoài cái giải chuốt đầu tóc, sửa sang áo quần để muốn những lòe thiên-hạ, không biết đo ngắn điều gì nữa, thì thiên-hạ gọi là. . . .

Các em đồng-thanh cùng nói:

Công-tử Bột.

Dạy có một cận làm tinh phản-đối: Bột còn dùng được việc cho người, chớ như hạng người ấy còn được việc gì, lại còn làm hại thêm cũng có, sao gọi là Bột được.

Chị giảng: Em nói cũng có lẽ. Nhưng làm kiếp người mà phải con mắt thiển-thị coi như một hòn bột rận lớn, không trí-thức, không linh-hồn, thì còn danh-giá mi-miện gì nữa. Thực đáng khinh.

Nhà quê

Bức thư của nước Pháp trả lời lại nước Anh

Bức thư của nước Pháp trả lời nước Anh đã công-bố ngày thứ tư mới rồi. Trước hết bức thư ấy nói chánh-phủ Pháp không có thi-hành một cái chánh sách tiết-kỷ vì chánh-phủ Pháp xét rằng có giữ gìn sự lợi ích chung của cả Âu-châu, thì mới có thể giải-quyết cái vấn-đề bồi khoản được. Chánh-phủ Pháp cũng xét đến cái nỗi khó khăn của mấy nước Đồng-minh ngày nay, nhất là nước Anh cái nạn thất-nghiệp vẫn còn chưa trừ được.

Về tờ hòa-ước Versailles, thì bức thư ấy nói rằng nếu sau này hoàn cải lại hòa-ước thì sự lập thành một cái lệ mới cho sau này. Sau bức thư ấy nhắc đến những việc Đồng-minh nhượng bộ lần ấy lần khác cho nước Đức, nhưng nước Đức chỉ nay sai lời mai bội ước thêm mãi. Nước Đức chẳng lo việc chỉnh-đốn lại biện-lĩnh sổ chi thu trong nước. Chẳng những thế mà thôi, nước Đức lại để giá cước xe lửa của mình hạ hơn cả các nước. Nước Đức tăng lương-bổng cho các hàng quan nhức, không chịu đánh thuế những nhà đại kỹ-nghệ, và các chủ tàu, nước Đức chăm việc dụng lại các đội bài-thuyền, đào thêm sông ngòi và thực hành những công-trình lớn lao, đến chính nước Pháp hiện nay cũng không dám làm. Vì vậy, nước Pháp phải đem quân sang đóng ở bật sông Rhur. Kể ra nước Đức sai lời trái ước đã ba năm nay rồi. Hội-đồng Bồi thường đã cho phép nước Pháp xử trí như ngày nay. Và cái quyền ấy chỉ ở các điều-khoản bắt-buộc, và trong các lời của các chánh-phủ Đồng-minh càng nhau tuyên bố, bay tuyên bố riêng bấy nay đã có nói rõ rằng, nhất là bản ấn-văn ký ở Spa ngày 16 Juillet 1920, là một bản chứng minh rằng mọi điều Pháp Anh hai nước bợp ý đồng tâm với nhau; những lời chánh-phủ Londres tuyên bố trong tháng Mars 1921; lời của Đồng minh thượng hội-đồng quyết nghị ngày 5 Mai 1921. Cứ như lời của Đồng-minh thượng hội-đồng quyết nghị ngày ấy, thì chẳng những là khi nước Đức không mong thuận các điều khoản của hội-đồng Bồi thường quyết nghị thì Đồng-minh được quyền đóng quân trong bật sông Rhur mà thôi, nhưng lại có những khi nước Đức sai lời bội-ước Đồng-minh cũng có quyền đóng quân trong bật sông Rhur nữa. Việc ấy nước Đức cũng đã công nhận như vậy. Ấy các điều-khoản trong hòa-nghị 15 năng như thế, mà nay nước Đức coi việc trả-bình như một việc cừu-địch, ra công chống cự lại, bỏ ngoài thì là chống cự lại một cách chủ-động vậy, mà việc chống cự lại ấy là do các nhà kỹ nghệ và chánh phủ Berlin gây nên. Nay nếu nước Đức muốn cho việc trả-bình thay đổi hình thức, thì nước Đức phải thôi đừng chống cự lại nữa mới được. Nếu nước Đức thôi đừng chống-cự lại thì việc trả-bình sẽ thay đổi khác ngày nay, và hễ nước Đức giả nợ được phần nào, thì Pháp sẽ rút quân ra ngần nấy. Chánh-phủ Pháp không muốn đóng quân mãi ở trong bật sông Rhur làm gì. Nước Đức muốn cho nước Pháp rút quân về, thì chỉ nên cố gắng mà trả nợ. Nước Áo tài sản không sản bằng nước Đức mà nước Áo cũng thi hành được nợ điền khoản, như vậy đã 15 năng nước Đức cũng có thể làm được. Nay báo nước Pháp phải xử-trí một cách khác, thì chẳng hóa ra cho nước Đức là phải hay sao. Nếu vậy quả nhân quan Loyd George nói tại Đông-minh Thượng hội-đồng ngày 3 Mars 1923; « Những nước chiến-thắng thì phải chịu các khoản phí-tổn, mà những nước thất bại thì được hưởng cái lợi về cuộc chiến thắng. » Cứ như trong các chương-trình của nước Pháp bàn với Đồng-minh ngày nay, thì nước Pháp chỉ cần với Đồng-minh cứ nguyên cho nước Pháp cái số 27 nghìn triệu marks or, và hoãn cho nước Đức đóng đủ những số tiền của nước Pháp nợ Đồng-minh. Trong cái chương-trình của Đồng-minh soạn ở Londres cũng có công-nhận cho nước Pháp, hai cái quyền lợi ấy cũng nhiều quyền lợi khác nữa. Nước Pháp đã ứng cho nước Đức rất nhiều tiền. Nước Pháp không có thể hoãn cho nước Đức, việc nộp bồi-khoản và cũng không có thể ức ứng mãi tiền cho nước Đức được. Không bao giờ nước Pháp có vô không giá những số tiền vay của nước Anh và Hoa-kỳ, để tiêu vào việc chống cự lại kẻ thù chung. Và các nước Đồng-minh khác cũng còn nợ nước Pháp một số tiền là năm ngàn triệu marks or. Nhưng nước Pháp xét ra rằng cái tiền về bồi-khoản, nên đòi trước các số tiền đáng về việc chiến-tranh. Trước khi nước Đức nộp xong bồi-khoản, mà chính nước Đức lại được miễn không phải nộp minh-phí thì các nước Đồng-minh có nên đòi tiền nhau các khoản tiền binh phí ấy không. Nên cái chương trình của chánh-phủ Pháp có cần phải sửa đổi thì nào một lòng, nhưng được một điều rằng không động chạm gì đến các điều khoản trong hòa-nghị. Trước kia hội-đồng Bồi-thường đã ấn định cái số tiền của nước Đức phải nộp, nay chỉ còn phải xét cái tài-lực nước Đức, mà lấy tiền tùy đó các kỳ-hạn nộp cho mà thôi. Nên nay lấy việc nước Đức vỡ nợ một lần, mà việc ấy lại do nước Đức dụng tâm làm nên, mà cho là một cái tai nạn trong vận-hội của nước Đức và lấy việc ấy mà bắt-nạc các tài-lực của nước Đức, hà chẳng phải là tàn nhẫn cái cơ mưu của nước Đức đang cố tiêu tuyệt không trả nợ nay mai. Nội trái thì nước Đức không có nợ đồng nào, mà ngoại-trái thì chỉ có cái bồi khoản ấy mà thôi, nên nay lại xử sự với nước Đức như thế, thì thành ra nước Đức thất bại lại được phần có. Tuy vậy, mà các nước cũng nợ lại phải quản binh không-công. Việc ấy phải các nước cùng nhau chính-đoán xếp kinh tế của nước Đức, mà cả tài-nguyên văn còn nguyên.

Sau trong bức thư có nói đến hiệu tình hội-đồng Bồi-thường, hiện nay hội-đồng Bồi-thường đã đi một vòng đại-biển nước Hoa-kỳ, nhưng mỗi khi hội-đồng khi họp-bàn cùng nước

Được sai lời trái nước, thì trong bốn viên hội-viên của hội-hồng cũng có ba viên ưng chuẩn, chứ nước Pháp cũng không hề lợi dụng cái quyền của viên đại-biểu Pháp là chánh hội-đồng lời bàn được kiến trọng hơn đâu. Vả, trong số tiền của nước Đức nợ của Đồng-minh, thì cái phần của nước Pháp về nước Bỉ có 60 °/₀. Sau cùng trong bức thư ấy có nói nước Pháp sẵn lòng thương-lượng với Đồng-minh, về nước Pháp xét rằng Đồng-minh có thể cùng nhau trả liện để làm cho trong một kỳ hạn ngắn-ngủi nước Đức có thể nộp được một phần trái-khoản đã dùng trong việc tu phục lại các miền bị tàn phá. Còn một phần sau nữa này hội đồng Bồi thường sẽ xét, cả các trái khoản của Đồng-minh vay lẫn nhau để dùng về việc chiến tranh cũng đến lúc bấy giờ mới sẽ bàn đến. Nước Pháp chắc rằng không có lẽ nào nước Anh lại muốn đòi các số tiền của Đồng minh nợ nước Anh, trước khi nước Đức nộp xong các bồi khoản cho Đồng-minh. Chắc nước Anh cũng hiểu rằng trước khi nước Pháp chưa khôi phục được cái sức thịnh-vượng, và chưa tu-phục xong các miền bị tàn phá, thì nước Pháp chưa có thể trả cái số tiền vay của Đồng-minh được. Nếu nước Đức bồi phục được, mà có lợi cho nước Anh, thì nước Pháp có phải khốn quẫn cũng không có lợi gì cho nước Anh đâu. X

TRẬN BÃO MỚI RỒI Ở HƯƠNG-CẢNG

Về trận bão ở Hương cảng mới rồi, nay lại tiếp được tin như sau này :

« Hiện nay chưa rõ số người bị hại cả thảy là bao nhiêu, nhưng chắc là nhiều người bị hại. Một cái gió điện đứt rơi xuống chúng phải tàu người Trung-hoa bị hại. Tại Kowloon có mấy cái nhà tây bay mất nóc. Chiếc tàu Loang sang đâm vào đảo Fingchau. Đó bề nhiều cái đâm.

Một cái tàu lớn Hoa-kỳ bị nạn ở mỏm đất phía bắc Hương-cảng. Số tổn hại hiện nay không rõ là bao nhiêu. Còn các tàu khác bị nạn, là một cái tàu ngầm của Anh, ba chiếc thương-thuyền của Anh, một chiếc của Pháp, hai chiếc của Nhật, tám chiếc của Trung-hoa, và một chiếc tàu tuần-cảnh.

BUÔN BÁN LOÀI VẬT RỪNG

Báo Berlier Tageblatt có đăng lời của M. Jom Hagebeck, là chủ nhiệm một nhà xiếc và quán-lý vườn bách thú ở Stellingen nói về việc buôn bán loài vật rừng. Cứ như lời ông ấy nói, thì nước Đức bây giờ lại chăm về nghề buôn bán các loài vật rừng hơn cả các nước. Người châu ông Hagenbeck bây giờ lại sang Mỹ-châu để theo kiểu-mẫu cái vườn bách thú ở Stellingen mà lập ra hai cái vườn bách thú lớn ở Chicago và ở Saint-Louis

Cuộc thi thơ

Của Hoà-xa-Quyền xã-sĩ

Thơ thi

CCCCLXXXI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu vũ còn nguyên vẻ núi sông.
Khí phách thánh-hiền in tượng đẹ,
Tinh-thần đạo đức ngất hương xông.
Anh danh bia đá đàng non Nùng vững,
Nghĩa liệt gương soi nước Nhị trong.
Trải Lý, Trần, Lê còn dấu cũ,
Lễ nghi rực rỡ giữa trời đông.

CCCCLXXXII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu cũ còn nguyên chốn Nhị-Nùng.
Linh thánh truyện hiền nguồn gốc học
Bia Lê nêu Lý khói hương chung.
Mảnh gương đạo-đức in đồng bọc,
Ngọn đuốc di-luân rạng vẻ hồng.
Giờ Mỹ mưa Âu dâu biến đổi,
Trời Nam càng tỏ dấu nho-phong.

CCCCLXXXIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng long,
Miếu vũ nay từ Lý Thái-tông.
Học-giới mở mang hồn quốc-túy,
Lâu-đài rực rỡ vẻ nho-phong.
Bàng bia công đức so trời biển,
Nền móng cương thường vững núi sông.
Gặp hội Á Âu thêm bóng lộng,
Càng như tô-điểm nước non Hồng.

Đào-văn-Vinh
31, Rue Paul Bert, Thanh-hóa

CCCCLXXXIV

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Cửa thánh nền nhà bát ngát trông,
Miếu mạo ngày ngà quanh phố Giám,
Cung tường rực rỡ ngất non Nùng.
Bia Lê đá tạc rêu khôn lấp,
Gác Lý gương treo bóng vẫn trong.
Thế đại trải bao cơn dâu bể,
Mặc dâu Á-vũ với Âu-phong.

CCCCLXXXV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu mạo ngày nga nhất cõi Đông.
Trước mặt Khuê-văn non nước biếc,
Sau lưng Trấn-vũ ngựa xe rong.
Khói tuôn gác Lý hương còn ngát,
Cây rợp bia Lê bụi chửa phong.
Mưa Á gió Âu thay đổi mấy !
Cung-tường vững mãi bút non sông.

Phạm-đa-Sĩ
201, Rue du Coton, Hanoi

CCCCLXXXVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Tôn-giáo đây là miếu chiết-trung.
Nền nếp Không Nhan riêng khói lửa,
Gió mây Nùng Nhị một non sông.
Bia khoa giáp trải hương sen ngát,
Đàn tế đình nguyện bóng lý trăng.
Việc cũ thăng bình trong giấc mộng,
Xui lòng khách nhớ chữ Văn-công.

Phạm-cảnh-Hoàng
Làng Thượng-cát, Bắc-ninh

CCCCLXXXVII

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Dấu cũ đây là chốn Phán-cung.
Nền thánh-hiền xây đời giữa Lý,
Bia khoa-giáp tạc đá non Nùng.
Tang thương khôn nhẽm màu khuê tảo
Phong hội chưa xa tiếng cổ chung.
Qua miếu xưa nay làng hăn mặc,
Biết bao dừng ngựa ngẫn ngơ trông.

Nguyễn-đức-Viên
Làng Thượng-cát, Bắc-ninh

CCCCLXXXVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu mạo từ xưa dấu Lạc hồng.
Cửa Khổng ay-nghi nền đạo giáo,
Sân Trình rực rỡ nếp nho-phong,
Mảnh gương bút chiến gương còn tỏ,
Nét mực khuê-văn mực vẫn nồng.
Trải mấy giang-sơn càng tuế nguyệt,
Vẫn còn đứng vững với non sông.

Phạm-thanh-Kỳ
45, Rue des Pipes, Hanoi

CCCCLXXXIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Tôn-miếu trông lên đẹp lạ lùng,
Thư vạch Nhị, Nùng nên nước vững.
Hương bay Thù, Tứ đạo thầy chung.
Lộ, Lê thanh cũ phơi màu trắng.
Cối, Hạnh vườn xuân điểm vẻ hồng.
Thử hỏi trời nay ai vệ đạo ?
Canh tàn tiếng mõ giục phương đông.

Lê-sơn, Phan-văn-Bính
CCCCXC

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Rực rỡ khuê-tinh rạng Nhị Nùng.
Trải mấy trăm đời không biến cải,
Biết năm ba chữ phải tôn sùng.
Tuy không khoa học mục danh đua nữa,
Song cũng văn thơ xướng họa đông.
Đã biết cao kiên, khôn nhẽm được,
Cang tường phủ-mỹ đáng ngoài trông

Trần-tại-Kim-Anh
66, Rue des Brodeurs, Thanh-hóa

CCCCXCI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Trải Lý, Trần, Lê gốc tự Hồng.
Trăm vẻ ỷ quan in nước Nhị,
Muôn đời lễ-nhạc đối non Nùng.
Chuông vàng tiếng động Văn xương,
miếng
Mõ gỗ hơi truyền Chấn-vũ cung.
Bút trước xuân-thu ghi tích để,
Cang tường bia dựng khắp tây đông.

Trần-văn-Tiến
Làng Phù tong, Nam-định

CCCCXCII

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Miếu vũ xây từ Lý phải không ?
Chót-vót cung tường trăng đỉnh núi,
Phất phơ xiêm áo gió trên sông.
Bốn nghìn năm trải đời kim cổ,
Một tấm lòng tròn nghìa thầy chung.
Đồ cũ hãy còn Nùng với Nhị,
Chuông còn khua động trống còn rung.

Trần-ngọc-Kiều
173, Henri Rivière, Nam-định

CCCCXCIII

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Trải Lý, Trần, Lê một dấu chung.
Đạo mạch rồi rào tuôn nước Nhị,
Thánh cung xây đắp vững non Nùng.
Gió mưa mặc sức trời Âu Á,
Hương khói đầy thơm đất Lạc-hồng.
Tinh tự chưa lìa bia giáp bảng,
Xin người đình-tế cứ vui lòng.

CCCCXCIV

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Miếu mạo ngày nga vẻ phượng rồng.
Khoa-giáp về vang siêm đo lịch,
Tế đình nhà ngũ khói hương xông.
Bia kia nào những người Lê Lý,
Nền cũ còn in đất Nhị Nùng.
Quốc-túy cang tường xây đắp vững,
Gió Âu mưa Á cũng không rung.

Ng-kim-Chung
Douanes Moncáy (Hải-ninh)

CCCCXCV

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Miếu mạo hay hoàng tựa dịch ung.
Khải thánh ngại vang hương khói tỏa,
Tiên-hiền bia đá phụng thờ chung.
Mở nền lễ-nhạc đông Thù Tứ,
Nơi dẫn ỷ quan cõi Nhị Nùng.
Trải Lý, Trần. Lê bao thế-kỷ,
Làng nho qua đó phải tôn sùng.

Hoàng-tỉnh-Chi
258, phố Tonkinois, Haiphong

CCCCXCVI

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Ấy phải gặp nền tự Lý không ?
Thành quách cũ mà phong cảnh mới,
Y quan riêng có lễ nghi chung.
Bóng khuê soi chếch ven Nàng Bạch,
Mùi đạo thơm lây cõi Lạc-hồng.
Ngẫm cuộc xa thư xoay đến thế,
Xin ai qua đó đứng mà trông.

Ng-đục-Hinh
Làng Mẫn-xá, Bắc-ninh

VIỆC CHỈNH ĐỐN THÀNH TOKYO

Cái bản đồ chỉnh đốn thành Tokyo sẽ sửa đổi lại. Cứ theo lời báo Hoebi, thì công việc ấy chi phí mất 130,000,000p. thế là tiền ăn phí kém cái bản-đồ cũ được 1,000,000p. mà trù cộng lại các thì trong 10 năm mới xong chớ không phải chỉ có 7 năm như là theo bản-đồ cũ.

Thành-phố sẽ mộ thải lấy tiền chi vào việc ấy. chánh-phủ cho phép bán đất công của thành phố và lập ra một ngạch thuế riêng.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 27 độ
15 giờ 29 độ

Giá bạc. — Kể từ ngày 24 Août 1923, giá bạc ở kho Nhà nước định là 8 f. 80.

Thị-giá quốc-trái. — *Ngày 24 Août 1923* : 3°/₀ 56,90 — 5 °/. 1915 1916 74.60. — 4./ 1918 62.40. — 5·/· 1920 92.75. — 6°/. 1920 88.65.

Tin tàu. — Tàu *Kersaint* khởi-hành ở Saigon đi Tourane và Haiphong ngày 25 Août 1923, hồi 4 giờ.

Tàu *Chambord* mang thư sang Pháp, đến ngày 25 Août hồi 14 giờ ở Haiphong sẽ chạy thẳng đi Saigon và sang Pháp.

Thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyển xe lửa 6 giờ 20 sáng 25.

Tối 24 Août từ 20 đến 21 giờ sở Bưu-điện Hanoi sẽ mở thêm một buồng nhận các giấy *recommandée*.

Tin sau cùng. — Bão-quan vừa tiếp được điện tín ở Thanh-hóa báo rằng ngày hôm qua tại Thanh có trận bão to lắm, đổ mấy ba cái nhà gạch. còn nhà tranh thì nhiều lắm. Số thiệt hại chưa rõ bao nhiêu,

Ngày mão quan Toàn-quyền đến Hanoi — Quan Toàn-quyền Merlin chừng ngày 22 Septembre này thì tới Hanoi, nhưng giờ nào thì chưa định. Chắc rằng ngài sẽ ở Vinh đi chuyến xe đêm ra, để đến sáng thì tới Hanoi. Nghe đâu quan Thống-sứ và quan Đốc-lý Hanoi sẽ đọc diễn-văn.

Công-ty Phạm-văn-Phi CẦN NGƯỜI LÀM máy và tài-xế cầm xe ô-tô. — Xem trang thứ tư. 2013

Lương bổng của ngạch quan-lại Annam. — Cái lương bổng và phụ-cấp của ngạch quan lại Annam lại Bắc-kỳ đã nói trong dụ chỉ ngày 7 Juin 1923 thì nay định như sau này.

Thế nhưng mà lệ định lương bổng ấy đến ngày 1er Janvier 1924 mới bắt đầu thi hành.

Phàm các lệ luật thuộc về ngạch các viên chức các sở Đông-pháp mà không trái với các thể lệ trong dụ chỉ ngày 7 Juin và từ nghị định này thì đối với ngạch quan lại các tỉnh Bắc-kỳ cũng thi-hành cả.

Những khi có nghị-định thải hồi đã nói ở điều thứ 6 từ dụ-chỉ ngày 7 Juin 1923 thì sẽ theo như lệ sau này :

Phàm các quan lại vì sức yếu mà tự xin bãi chức hoặc là bị quan trên tư bãi chức thì sẽ do hai quan thầy thuốc Pháp xét nghiệm tây quan chánh sở y chính Bắc-kỳ đề cử. Hai quan thầy thuốc ấy thi một quan cấp giấy chứng thực lần thứ nhất và cách ít ra là 15 ngày nữa một quan lại cấp cho một cái giấy chứng thực lại lần thứ hai.

Phàm các quan lại vì bất lực mà phải tự bãi chức thì sẽ do một hội-đồng xét chiếu theo như tờ tư lên hội-đồng lý. Khi đã nghe người đương sự trình bày các lẽ rồi, hội-đồng mới lô ý-kiến sau.

Biểu A

Quan tỉnh

Tổng-đốc hạng nhất	4 500 p.
— nhì	4 200
Tuần-phủ hạng nhất	3.720
— nhì	3.420
Án-sát hạng nhất	3.000
— nhì	2 700

Biểu B

Quan thẩm-phán

Quan thẩm-phán ngoại hạng	5 000 p.
Quan thẩm-phán thượng-hạng hạng nhất	4.600 p.
Quan thẩm-phán thượng-hạng hạng nhì	4.200
Quan thẩm-phán thượng-hạng hạng ba	3.900
Quan thẩm-phán hạng nhất	3.600
Quan thẩm-phán hạng nhì	3.300
Quan thẩm phán hạng ba	3.000
Quan thẩm-phán thì-sai	2.700
Quan thẩm-phán tập sự	2.400

Biểu C

Các quan đầu hạt

Tri-phủ hạng nhất	1.800 p.
Tri-phủ hạng nhì	1.620
Tri-huyện hạng nhất	1.440
Tri-huyện hạng nhì	1.320
Tri-huyện hạng ba	1.200
Hậu-tuyển tri-huyện (ở trường Sĩ-hoạn xuất thân)	540

Biểu D

Các thuộc-viên

Thông-phán hạng nhất	720 p.
Thông-phán hạng nhì	540
Thừa-phái hạng nhất	360
Thừa-phái hạng nhì	300
Thừa phái hạng ba	240
Thừa-phái hạng tư	204
Thừa-phái hạng năm	180

Biểu E

Các quan-lại ở trong các hạt không phải là dân An-nam

Chánh quan-lang	3.180 p.
Chánh quản-đạo	1.800 và 2 000
Chánh tri-châu hạng nhất	1.400
Chánh tri-châu hạng nhì	1.300
Tri châu hạng nhất	1.200
Tri-châu hạng nhì	960
Tri-châu hạng ba	840
Quản mán Tuyên-quang	480
Bang-tá, phó tri-châu, phủ-úy, huyện-úy, châu-úy	360 và 420

Hội-chợ lần thứ năm sẽ mở từ 2 đến 16 Décembre tới nơi này.

Trường Nam Sư-phạm — Các học-sinh ứng thi vào trường Nam Sư-phạm hay là vào ban tro-giáo, nhiều người gửi đơn không đính đủ giấy má theo như điều-lệ. vậy phải kịp lại trường mà thêm vào cho đủ.

Trước kỳ thi, mỗi người phải đính theo đơn thi của mình ba cái ảnh ; những ảnh này phải ghim vào đơn, không được giản.

Ai không theo thể lệ nói ở trên này thì sẽ không được dự-thi.

Trường Nam Sư-phạm lại cáo.

Tin nước. — Nước xuống dần, dân Hanoi không lo như mấy hôm trước nữa. Sở Lục-lộ và quan dân tỉnh Hà-đông mấy hôm nay đêm ngày chăng lo việc đê, cho nên đê đã có thể cho là vững lắm.

Tại Bắc-giang. — Nước sông đã tràn ngang làng Dĩa chon đến hơn trăm thước. Các viên chức sở Lục-lộ cũng với quan bản-hạt đã đắp con chạch chắn được nước lại.

Đê bên tả hà sông Thương bị ngập ở kilomètre 19.

Ở Đông-lâm, Đa-hy nước ngập đến 2 kilomètre.

Tại Bãi dương. — Tỉnh bị ngập từ hôm 21, nước có chỗ lên đến 40 phân. Ninh-giang cũng ngập cả. Đường Phả-lại lợt cả.

Tại Vĩnh-yên. — — Nước đã xuống nhiều, không lo đê vỡ nữa. Nhưng đường đi Phúc yên và Việt-trì vẫn không đi được.

Tại Ninh-bình. — Đường Chợ-ganh đi Nho-quan ngập hết không đi được.

Tại Bắc-ninh. — Trưa hôm qua, khúc đê làng Đợi bị vỡ một khúc dài hơn năm trượng, sáng hôm nay thì nước đồ xô về khắp các cánh đồng từ phủ Từ-sơn đến Bảo-ninh, một màu trắng xóa, sông đánh nhấp nhô, dân nhà quê, hết chạy đồ đạc trong nhà lại đến tìa mà khoai cả ngoài đồng. Về đến nhà chưa kịp cầm bát cơm lại phải ra hộ đê suốt đêm đến sáng, trống đánh liên-thanh, tù và kèn inh ỏi, cảnh tượng khổ sở biết bao. Các phố chỗ cửa hận đều bị ngập hết. Những người ở hèn kia đường xe lửa phải chạy lại sang bên này, quan binh đương hết sức đồ đất để giữ các cửa thành, vì nước đã vào đầy bảo mà bờ đê ở chân thành rồi.

Tại Nam-định. — Đêm hôm 22 Août bắt đầu mưa to, sáng ngày 23 lại thêm gió dữ ; những cây cối nhỏ bị gẫy nhiều.

Nước sông tuy hơi xuống, song cũng chẳng được mấy tí lại bị trời mưa làm tỉ số suốt ngày đêm nên sự đốc thúc công việc phòng bị cho thành phố khỏi bị nước tràn vào rất là khó nhọc.

Mấy hôm nay, quan Đốc-lý, quan Tổng-đốc, quan Kỹ-sư Lục-lộ thân-hành đi xem xét các công việc phòng bị suốt mọi nơi, xe ô-tô chạy luôn cả ngày.

Cống làng Cốc thuộc huyện Mỹ-lộc nghe nói chưa cắm được, sức nước còn chảy mạnh.

Đường xe-lửa thời ở quãng từ Nam-định đến ga Trình-Xuyên nhiều chỗ nước lên sấp sỉ đường sắt, cũng vì nước ở cống chảy ra từ sáng hôm 22, nếu cứ thế mãi thời có lẽ xe-lửa sẽ không chạy được trong mấy ngày.

Cái tin đồn rằng đê Mỹ-trọng vỡ nước tràn vào thành phố Nam-định rồi là tin đồn phiếm, thành phố vẫn chưa việc gì cả.

DƯƠNG BÁ-TRẠC ET TĂNG-KHÁNH-LONG dit ĐÔNG-NAM-MỸ

Dệt lãnh lụa, vải-màn, khăn mặt, đóng giày tây, giày ta, va-ly, làm mũ (nón), khăn sếp, ghế mây, và buôn đủ các thứ hàng Bắc-kỳ, bán cất và bán lẻ.

Tổng cục : Hà-nội phố hàng Bông, số 152.

Phân cục : Sài-gòn đường Catinat, 10. đường Bonnard, 90.

Công-xưởng tại Thái-hà-ấp.

Hàng tốt giá hạ, qui-khách chiếu cố xin cứ gởi thư về ĐÔNG-NAM-MỸ số 152. Rue du Coton, Hanoi.

2095

Hội-đồng ủy-viên của thành-phố. — Hội-đồng ủy-viên của thành-phố đã họp tối 21 Août, có quan Đốc-lý Mourroux chủ tọa. Dự hội-đồng có MM. Tissot, Dubosq, Le Roy des Barres, Allemand, Normandin, Perroud, Phạm-duy-Tốn, Hoàng-quang-Hưng và Lê-thuận-Khoái.

Trước khi khai hội, quan chánh hội-đồng có nhắc lại cái tin buồn đồng Hoàng-kim-Bằng là thế và chia buồn lại với qui-quyến.

Rồi ngài nói chuyện về tin nước cho hội-đồng nghe.

Trong các việc bàn tại hội-đồng hôm đó thì có :

Việc những người linh cảnh-sát cũ Ng.-v.-Tuy, Vũ-như-Như, Ng-v-Đồng, Bùi-bá-Hiền, Ng-v-Ngoãng, Ng văn-Giác và Dương-v Doi xin tiền trợ cứu thì Hội-đồng cho mỗi người một tháng lương.

Đơn xin tiền trợ cấp của cậu Vũ-Hiền thì hội-đồng không cho.

Việc người linh Mariapragasam xin tiền trợ cứu, hội-đồng cho 20 p.

Tờ của quan Giám-binh Bonnal cám ơn hội-đồng về việc cho một khu đất làm đài kỷ-niệm những viên chức trong ngạch khố xanh tử trận và xin chọn vào chỗ vườn hoa Raymond. Hội-đồng sẵn thuận cho chỗ đất ấy.

Tờ của ông xã-trưởng Hauviné-Hanoi cám ơn về những số tiền của thành-phố đã giúp cho và trình hội đồng biết những công việc hiện đã làm đến đâu.

Việc M. Cadilhac xin tiền trợ cứu, hội đồng cho 100 đồng.

Đơn của Mme Legerot là vợ quan nguyên Đốc-lý xin tiền trợ cứu. Hội-đồng cho 500 quan.

Đơn của công-ty đèn điện xin trung lấy một mình. Hội-đồng không cho, nhưng nếu có xin điều gì khác thì hội-đồng sẽ lưỡng lự.

Nghị-viên của mấy nơi bàu lại. — Việc bàu cử nghị-viên của mấy tỉnh phải bàu lại thì nay quan Toàn-quyền đã y cả rồi là :

Tỉnh Ninh-bình. — Dân nghị-viên : M. Quách-v Cao.

Tỉnh Quảng-yên. — Thương nghị-viên : M. Ng-đức-Du.

Tỉnh Tuyên-quang. — Thương nghị-viên ; M. Ng-thế-Xương.

Bàu cử hội-viên thành-phố. — Hội-đồng thành-phố đã đến ngày sẽ phải bàu lại, nghe chừng định vào khoảng hạ-tuần tháng mười tây.

Trường Pháp-Việt. — Kể từ ngày 1er Septembre 1923, tại làng Phúc-lâm, tổng Hoàng-xá, phủ Mỹ-đức (Hà-đông) sẽ mở ra một trường Pháp-Việt.

Kỳ thi tham-tá Hỏa-xa — Mười bảy người vào kỳ thi viết hôm 30 Juillet thì nay bài đã chấm xong ; số trúng tuyển kỳ thi viết được cả thảy là hai người thi Bắc kỳ được M. Dzoãn-văn-Tỉnh, thư-ký hạng tư, chủ-sự gare Lạng-sơn và Trung-kỳ được M. Lê-văn-Cung thư-ký hạng nhì kiêm sát sở Hỏa-xa Trung-kỳ Trung-ương. Sáng thứ hai 27 Août này thì vào kỳ vấn đáp tại phòng giao-dịch gare Hanoi. Hội-đồng sát-hạch có M. Riens, Công-chánh kỹ-sư chánh hội-đồng và MM Gagne, Relland thanh tra hỏa-xa làm hội-viên.

Vậy có mấy lời mừng hai ông tham mới đậu quan ở tỉnh Hà-đông cả ; thật là bổ công chăm-chỉ sách đèn.

Phòng khám bệnh

của quan Thầy Thuốc tây

Phố hàng Điếu nhà hòm (Rue des Pipes) số nhà 9, ở Hanoi.

Ngày nào cũng khám bệnh từ 10 giờ sáng đến 12 giờ trưa, trừ chủ nhật và ngày lễ.

Phòng nuôi người bệnh, rất sạch sẽ. Chữa các bệnh người lớn và trẻ con.

Cuộc đánh số giúp hội trẻ con Tây lai vô thừa nhận — Các vé đánh số giúp trẻ con Tây lai vô thừa nhận hiện đã gửi bán tại bản quán, giá mỗi vé là 5 hào. Đến ngày 1er Novembre 1923 thì sẽ mở tại tòa Đốc-lý Hanoi.

Xe lửa đi đêm — Nếu đường tốt trời không mưa và không có sự gì ngăn trở thì công-ti hỏa-xa định đến tối thứ bảy này đặt một chuyến xe đêm lên đến Chợ-mới mà chuyến chạy đêm thứ sáu 24 thì bỏ đi.

Việc đem các thứ cây ở ngoài vào Đông Pháp. — Phàm các thứ cây ngoại-quốc hình hay là một phần cây các cây chiết và các lê cây mía còn xanh hay là đã khô rồi, các hạt mía cùng những đất, sọi, tái, bòm và những đồ dùng để đựng những cây là đã nói trên ấy ở ngoài đem vào địa hạt Đông-Pháp thì chỉ được nhập cảng tại Saigon mà thôi.

Đợi khi viện Cách-trí Saigon xét ra là không có bệnh lây rồi mới được đem đi trong xứ. Tiền khám-xét thì người có cây phải chịu.

Tiệc tháng Hội Khai-trí. — Xin nhắc lại rằng tiệc tháng Hội Khai-trí định vào 7 giờ tối ngày chủ-nhật 26 Août này.

Tiệc xong có cuộc hóa-nhạc và chớp bóng.

Chớ phòng kỳ này có một rạp chiếu về Đệ-thiên Đệ-thích «Angkor» đẹp lắm của phủ Toàn-quyền cho mượn.

Nếu trời tạnh ráo thì chớp ở ngoài sân, trời mưa thì chớp trong buồng tiệc.

Ngài hội-viên nào đến dự tiệc, xin cho biết trước, ngài nào không dự tiệc, đúng 9 giờ mời đến xem chớp bóng và nghe đàn.

Cải chính. — Nhà Học-chính Đông-pháp có gửi cho bản-quán tin cải-chính sau này :

Kỳ thi bằng Cao-đẳng tiểu học tây (Brevet d'Enseignement Primaire Supérieur) trong vụ thi thêm năm nay trước nói rằng đơn xin ứng thi phải gửi đến phòng Học-chính phủ Thống-sốc, phủ Thống-sứ nhận cho đến ngày 22 *Septembre*, thì nay cải chính là nhận cho đến ngày 8 Septembre.

Một cái xác trong chợ. — Sáng hôm nay, hồi 6 giờ người ta thấy một cái xác đàn ông chừng 18 tuổi, mình gầy lỗ xương, áo quần rách rưới nằm chết ở trong chợ gạo đường bờ sông. Không biết cân cước thế nào, chỉ biết một đứa ăn mày. Sở Cẩm phải người khám xong để cho đem vào nhà xác.

(Xem trang thứ ba, một thứ hai).

Tin nước lên xuống

Trên sông Hồng-hà

	23 Août hồi 6 giờ	25 Août	24 Août hồi 6 giờ
Lao-kay	75.70	78 70	78.40
Yên-bay	30 18	29 93	29 93
Việt-trì	15.27	15.07	14.75
Hanoi	11.08	10.91	10 60
Vạn-yên	8 50	»	7.80
Hòa-bình	6 96	6 66	6.50
Tuyên-quang	7.90	7.47	6.90
Phú-đoan	23 24	22.83	22.27
Phả Yên-bình	2.20	2.09	2.00

Trên sông Thái-bình

	23 Août hồi 6 giờ	24 Août hồi 6 giờ
Thái-nguyên	21.70	20.90
Lim	5.40	4,48
Phả Lạng-thương	5.63	5.55
Đáp-cầu	5.86	5.75
Phả-lại	4 63	4,55

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
BÁO THỜI MỚI PHÁP
Máy ky-mà thượng hạng
Mặt vỏ kim có chất ấp-quang
BẢO-ĐẢM 5 NĂM
Giá..... 5 $ 00
BÁN TẠI HIỆU:
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert. — HANOI

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ sáu 24 Août 1923

Diễn hai tích

Một tích chèo cổ — Một tích tuồng khó

Tích thứ nhất:

THỔ ĐỊA NUÔI CON

(Rất buồn cười)

Tích thứ hai:

TAM ANH CHIẾN LÃ-BỐ

Tối thứ bảy 25 Août 1923

TIỀN VẠN LỊCH

CHỨC CẬU TAO

(Tích mới soạn)

Nào ai đổi đa bạc đen,
Xực cười cho cái trán ghen thình linh
Ngu-si được hưởng thái-bình,
Chữ duyên đã chót mối tình nên thương.

Trần-viết-Soan
Nghị-viên à Hanoi

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các quí-khách xem báo thấy có đăng cáo-bạch của bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhờ mà tìm ra không đổi được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các qui-khách rõ cho và xin các ngài từ rày đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ:

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đông-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi. »

Nay kính,
Ed. Montès,
54, Rue Paul Bert, Hanoi.

SÁCH MỚI XUẤT BẢN

ẤU-HỌC TOÁN-PHÁP

CỦA

NGUYỄN-NGỌC-QUẢN

soạn

Giá 0$30 một quyển

Tiền cước gửi recommandé 0$11

Bán tại Bản-quán và có gửi bán ở các hàng sách.

BÁ CÁO VIỆC RIÊNG

Thư gởi các ông Tư-vấn nghị-viên

Hanoi, le Août 1923

Thưa ngài,

Tôi đã tiếp được tờ thông-đạt của ông Bùi-đình-Tá gởi cho tôi nói về việc « Thuê một cái nhà để làm Văn-phòng cho Nghị-viện và chọn một viên đã am hiểu công việc Nghị-viện trước, để chưởng-lý cái văn-phòng ấy » thì tôi tưởng rằng : « Chọn một người như thế phải có giá-trị và trong sạch thì còn phải đợi đến khi đông đủ nghị-viên, bàn đi bàn lại cho đích-xác, rồi bấy giờ sẽ lập, bấy giờ sẽ chọn, như thế thì mới phải ; chứ mới có vài ba ông định thì chưa đủ lẽ.

Vả lại lập một nhà văn-phòng, tất phải tốn-kém ; như thế thành phí-tổn nhiều cho các nhà đại-biểu. Còn người chưởng-lý phải có chân trong Viện mới được, vì rằng đã là nghị-viên tất phải gắng sức mà làm hết bổn-phận để xứng đáng cái chức đại-biểu dân Bắc-kỳ.

Một điều tôi lấy làm lạ, là « Văn-phòng các nghị-viên chưa định lập hẳn, chưởng-lý Văn-phòng chưa cử, sao trong tờ thông-đạt của ông Bùi-đình-Tá lại đề « *Secrétariat, 96, Rue du Chanvre* » và lại ký « *Chargé du Secrétariat* » ? Hay là vài ba ông nghị-viên ấy đã xếp đặt sẵn-sàng, không cần đến ý-kiến của các nghị-viên khác chăng ?

Ý tôi và nhiều ông mới tạm nghĩ như thế, nên chúng tôi vội vàng viết thơ trình ngài, để ngài liệu-định để trả lời cho ông Bùi-đình-Tá.

Trần-viết-Soan
Nghị-viên à Hanoi

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Diễn thuyết — Quan Đốc-lý Hải-phòng đã cho phép ông giáo Lưu-văn Minh, là một tay trợ-bút của một nhà báo tây có thế lực ở Hanoi đến ngày 27 août thời 9 giờ tối diễn thuyết về « *Tinh-thần tiếng Pháp* » tại rạp chiếu ảnh Gaumont, đường Paul Doumer.

Ông Minh muốn tỏ cái tài tình của tiếng Pháp, nghe đâu đã may mai mở một tờ báo Pháp-văn ở Bắc-kỳ.

LẠNG-SƠN

Tham-tá Hỏa-xa. — Kỳ thi tham-tá hỏa-xa, hôm nọ có 17 ông ứng thi nghe đâu thi viết đã chấm xong được hai ông vào kỳ vấn-đáp là MM. Lê-văn-Cung tòng-sự tại Trung-kỳ và M. Dzũng-văn-Tính, tòng-sự Bắc-kỳ (sếp ga Lạng-sơn).

M. Tính mấy tháng nay học chăm chỉ lắm, vậy mong rằng ông sẽ trúng tuyển cho bõ công đèn sách

H. lai cảo

NINH-GIANG

Nước tràn đường. — Hồi 5 giờ chiều hôm 21 Août nước sông Ninh-giang lên rất to, đến nỗi đường bờ sông, đường phố giữa đều bị nước ngập lưng ống chân. Các ngả đường phố nước chảy réo ồ ồ.

CAO-BẰNG

Lại lụt nữa chăng. — Mấy hôm nay, ngày nào đêm nào cũng có một vài trận mưa dữ dội. Tay rằng đường phố có mưa mới sạch bẩn được đôi chút, nhưng vì nước sông đã mấp mé bờ đê, nên hà con trong thành phố ta nhiều nhà lo-lay hoay-hoáy chạy lụt.

Ôi ! nghĩ đến lụt như lụt chẳng lụt vừa qua mà rồn-gây kinh hồn. Toàn tỉnh ngập lịm, mênh mông giời nước một màu, lô nhô mấy ngọn cây xanh giầm nhà đổ nát ; chỉ duy còn nhỏ các quý quan là nước không tới. Nhờ đó mà nhân-dân có chỗ chú chân ; người lên nhà thương, kẻ vào nhà xét (cercle), lại nhờ mấy vị quý quan có lòng thân ái cho người bị nạn tạm trú ở nhà tư, chẳng bề sớn sao khó chịu. Lại như ông chủ giầy thép Annam cũng nằn lòng tử tâm trong mấy hôm lụt sang bên giờ trẻ, lũ lượt đến nhà ông trú ngụ, bất cứ sang hèn sĩ ai cũng được ông bà giúp đỡ, nào chia cơm sẻ áo, chẳng quản chi công của, vất vả suốt ngày, chỉ cốt sao cứu giúp được những người trong cơn đại nạn mà thôi. Cái lòng phúc đức ấy thật là hiếm có. Xét ra ông bà tuy không bị lụt mà cũng chẳng kém chi những người bị nạn, phần thì giúp đỡ bà con, phần thì trong lúc đông người, những kẻ lòng lang gia thú thừa cơ lẫy trộm những đồ vật càng là mầm nổi xanh chảo. Thật là một cái gương qui hóa cho những kẻ thấy người hoạn nạn ngoảnh mặt làm thinh.

Nào Bắc Nam bè con ta hỡi ! hãy là người hàng tâm hàng sản vì việc nghĩa mà giúp mà quyên cho bao nhiêu người bỗng dưng cửa mồ-hôi nước mắt theo dòng nước biển, đến nay hai bàn tay trắng vợ con nheo nhóc bơ đời bữa no bữa chẳng tá?

Một người chạy lụt là i cảo.

NAM-ĐỊNH

Phải hát. — Mấy chú Trung-bon đương đánh phán thán ở một hiệu cao-lâu tại phố Cửa-đông đã bị sở Mật thám tóm được. Nghe đâu sòng phán thán này đánh đã lâu lắm.

NINH-BÌNH

Thuyên-chuyển. — Có tin rằng ông Nguyễn-bá-Can, giáo-học trường Pháp-Việt tỉnh ta hết vụ nghỉ hè này thì thuyên đi trường Pháp-Việt Nghĩa-lộ thuộc tỉnh Yên-bày.

Các anh em bạn trong tỉnh và nhất là những nhà có con học ông, được tin ấy ai cũng lấy làm ngạc-nhiên lắm.

Vậy trước khi ông từ giã tỉnh ta, xin chúc ông càng quý-quyền thượng lộ bình an và lên miền Nghĩa-lộ ông sẽ dạy được nhiều học trò thành đạt như tỉnh này.

VIỆC KINH-ĐÔ

Long tinh tưởng-thưởng. — Ông Quáng-lộc Tự-thiện-Khanh lãnh Viên-ngoại Bộ hình Trần-đình-Châu và ông Quáng-lộc Tự-thiện-Khanh lãnh Cửu-sự Cơ-mật Nguyễn-Kỷ có biện chép một quyển "Bộ-nghị-luật-lệ-tập-biên" có cả chữ Hán và chữ quốc-ngữ cho tiện người làm việc và các tổng Lý có nơi tra cứu đặng để làm việc quan, cách mấy tháng nay trong báo đã có nói đến rồi.

Nay việc Cơ-mật tâu lên xin cho hai ông ấy in ra bán, mong ân Hoàng-thượng phê vào mặt tờ phiếu như sau này:

"Trần-đình-Châu và Nguyễn Kỷ hiến tập quyển bộ nghị-luật-lệ để tiện đăng khảo cứu mà nói theo, thật là có công với sự làm việc. Vậy chuẩn trừng cho hai viên ấy mỗi người là một các Ngũ-hạng-Long Bội-tinh để mà khuyến thưởng. Còn quyển sách ấy cho phép được ấn-hành. Khâm thử.

Vậy xin có lời mừng hai ngài và ta ước ao rằng nay mai quyển sách ấy xuất bản sẽ được quốc-dân hoan nghênh cho khỏi phụ các công trình của người biên tập.

VIỆC TRUNG-KỲ

THANH-HÓA

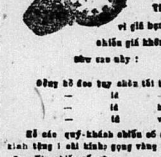
Trời tiết. — Sự nắng năm nay ở đây thiệt là dữ dội, xưa nay chưa từng thấy thế bao giờ. Nắng lắm lại nhiều, nên mấy hôm nay mưa như mưa trút nước xuống, làm cho đồng điền trông trắng xóa cả ra, nước sông càng ngày càng thấy to tuy vậy tạ cũng không lo nỗi vỡ đê như mấy năm trước, vì mới rồi quan trên đã phòng bị một cách rất chắc chắn rồi, đã sức suốt hai con đê duyên giang, ngài cho dân phu hàng tỉnh, đều đắp cao lên và to ra, thiệt là vững chãi.

May nhờ được cách đề phòng ấy cho nên nay tuy nước có to mà dân hạt đều vững lòng.

Lễ kỷ-niệm hội Ca-nhạc Ái-hữu. — Tối hôm 16 Août vừa rồi, hội Ca-nhạc Ái-hữu có làm lễ kỷ-niệm nhất chu niên. Hội-quán hôm ấy trương đăng kết thế rất là tráng lệ. Từ chiều đến tối hạt mưa ngâu tuy không lúc nào ngớt, mà các hội viên cũng chẳng quản ướt át đến đông đủ cả để mừng hội và để nghe ban âm nhạc họa đàn.

Đúng tám giờ tối ông phó hội-trưởng đứng lên nói mấy lời nhắc lại ngày sáng lập hội năm ngoái và chúc mừng hội Ca-nhạc đạt được mục-đích.

Đoạn rồi các hội viên thưởng nước trà và nghe họa đàn, mãi quá 11 giờ các hội viên mới giải tán.

Đồng-hồ đeo tay hạ giá

Mỗi cái 1$00

Thực đẹp quý-khách, những đồng-hồ đeo tay cần bán-hiệu vì giá bạc sau 5 quan nếu chẳng tôi xin bớt giá mỗi cái 1$00, nếu chiếu giá không bớt thời xin biếu cái kính giọng vàng có hộp mà xem thêm sau này :

Đồng hồ đeo tay nhãn tối thấy giờ		giá trước	6$ 00	nay 5$ 00
—	lá	cỡ lớn kỹ	6 00	5 00
—	lá	kim thép và kim vàng	4 00	3 50
—	lá	vuông thực xinh	5 00	4 50

Bổ các quý-khách chiếu cố cho 2 cái mà không bớt giá, chiếu giá trước) thời xin kính tặng 1 cái kính giọng vàng đôi mắt và 1 cái hộp kính aluminium và cả tiền cước nữa. Xin chiếu cố cho.

TONG-YUNE-TAI
89, Phố hàng Ngang, HANOI

Cái cơ hưng-vượng của làng Hoàng-bột. — Có nhiều người đã qua đến làng này cũng đều ngợi khen có cái cơ hưng vượng. Thực thế, làng này đã thực-hành cái công-cuộc cải lương mà nhiều việc cũng có thể mong được thành hiệu. Như lập học đường, mở đường sá, trồng đã có nhiều về khả quan. Nhưng có một điều tưởng các bậc huynh-thi trong làng cần phải nên lưu tâm đến vì, chính cái đó tại chính là cái cần bản của dân làng, sinh nhai cần con em hằng ngày trông vào đấy, tức là nghề dệt vậy. Nếu nay biết chỉnh đốn lại theo tân thức mà làm cho được tinh xảo hơn, xin với quan Công-sứ cho một vài cái máy dệt như những máy ở trường nữ công tại tỉnh đường làm, thì cái cơ hưng vượng mới có ai mà chóng được vậy,

Nguyễn-gia Mưu lai cảo

Trường học của nhà Chung — Ngày 1er Septembre này trường học của nhà Chung sẽ khai trường.

Trường có hai ban : Ban Pháp có một ông giáo tây dạy học trò lớp Cao-đẳng ; và lớp Trung-đẳng ; Ban Nam thì có hai ông giáo dạy học trò lớp Sơ đẳng, lớp Dự-bị, và lớp Đồng-ấu.

Khi nào số học-trò mỗi lớp được 30 người trở lên, thì mỗi lớp sẽ đặt một ông giáo.

Chương-trình cũng giống như các trường kiểm-bị nhà nước. Có điều gì muốn hỏi, viết thư cho M. Bonadiles (Cổ Định) Thanh-hóa.

QUI-NHƠN

Mông thưởng kim-tiền. — M. Lê Thông, đạc-điền họa-hội thượng hạng, Hàn-lâm-viện thị-độc ở sở Công-chính Qui-nhơn mới mông ân thưởng tam hạng kim-tiền vì ông tòng sự đã thâm niên và công việc cẩn mẫn lắm.

Mai-Đình lai cảo

Vì dùng không hết mà bán

MỘT CÁI XE Ô-TÔ "FORD"

Còn tốt lắm, máy hút dầu săng hiệu "Zénith" (*Carburateur Zénith*), đèn điện và đèn đất.

Hỏi tại : M. Moisan, Société des Tuileries, Đáp-cầu. 3658

Rượu bổ-đào:

TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của **HOÀNG-THƯỢNG**

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chắc không ai là không thèm như có mấy thứ thuốc về những kinh lạ, làm trẻ-con cho trẻ-con và người có trí kiến thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to!!!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ 8, tòa Nội-các phụng bỉ châu phê rằng :

Chiếu nay đã được phòng của MONTÈS qui ông, có chữ nên một thứ rượu bổ đã tăng ngự đặng rất hay, đáng nên gia thưởng, truyền cho phê thị giá, cho qui được phòng-chế-ông để là thanh-giá.

Khâm thử.

敕
欽有掃癆
我奭製規
堅喜補得
鑑錫酒河
此經內五
欽祝試大
內閣書物集
貴用馬七
奭所貴日
阿佳盡內
主允隆奉
旨准益閣

Rượu nầy đã bào-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được ! *Giá bán rất rẻ : 2$25 một chai lớn ; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bán-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI
Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo nay.

NGỌC-KIỀU-LÊ

(Chuyện một người nữ-sĩ có tài nhà ngọc phun châu, lại giữ được gia trong tuyết sạch, đáng làm gương cho bọn quần-thoa. Xem chuyện này thì đủ biết rằng các bậc danh-nhân ở trên thế-giới từ xưa đến nay, đều bởi cái tinh-anh trong trời đất chung đúc mà nên, thọ Tạo hà có phân biệt nam-giới và nữ giới.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Dương ngự-sử nói :

— Thế mà suýt nữa ta quên bẵng đi mất !

Dương ngự-sử lại nghĩ thầm : tất thế nào *Tô* ngự-sử cũng phải có đến họp ! Nghĩ vậy liền gọi người nhà sắp ngựa thẳng tới đô-sát-viện. Bấy giờ các quan ngự-sử đều đã họp đông.

Nguyên là triều-đình định sai một viên đi sang sắc-phiên nghênh-thỉnh thượng-hoàng và đàng áo mạc lạnh, nhưng Lại bộ mãi không cử được ai cho nên có chỉ triệu tất cả các quan triều-thần đề hỏi-nghị.

Bấy giờ tòa Đô sát-viện mới riêng các quan ngự-sử đến để bàn-định trước, rồi sau mới ra nơi công-nghị. Các quan ngự-sử nghị-luận phân-vân, mỗi người đều có ý riêng, nói ra không tiện.

Dương ngự-sử bước vào vui chèo các quan, rồi nói :

— Việc nghênh-thỉnh thượng-hoàng này, một mình tôi nơi đất giặc, giữ sao cho khỏi nhue quân-mệnh, tất phải tìm người nào tài năng trí lược đem khi cốt-tực kiêm toàn, mới có thể đương nổi. Trong khi vội-vàng, khó tiến cử được, chỉ nên ai về nhà nấy, nghĩ kỹ mà chọn lấy một người, rồi sẽ tiến-cử để trưởng-quản chuẩn-định.

Trưởng-quản bằng lòng, mọi người đều tan về cả. Khi các quan ngự-sử giải tán ra về thì *Dương* ngự-sử giục ngựa đuổi theo *Tô* ngự-sử mà bảo rằng :

— Tiểu-đệ có một việc muốn nhờ, hôm nay cần phải đến yết kiến niên-huynh mới được.

Tô ngự-sử nói :

— Có việc chi ? niên-huynh cứ bảo tiểu-đệ ngay ở đây cũng được chứ sao !

Dương ngự-sử nói :

— Việc khác thì vừa đi vừa nói chuyện cũng được, nhưng việc này tất phải đến yết-kiến niên-huynh, mới được hợp lễ.

Hai người vừa nói chuyện vừa giục ngựa cùng đi, phút chốc đã đến trước nhà của *Tô* ngự-sử. Hai người xuống ngựa, cùng vào nhà khách ngồi.

Tô ngự-sử nói :

— Có việc chi ? xin niên huynh cứ dạy !

Dương ngự-sử nói :

— Nào có việc chi lạ đâu ! chỉ vì việc hôn-nhân của tiện-nhi, muốn nhờ niên-huynh nói giúp.

Tô ngự-sử hỏi :

Lệnh lang năm trước đã đỗ cử-nhân, có sao lại còn chưa lấy vợ ?

Dương ngự-sử nói :

— Tiện-nhi năm nay 20 tuổi. Năm trước may đỗ được một chút, cũng có người đến mách việc hôn-nhân, nhưng tiện-nhi đã lập chí muốn cầu được một người tài-nữ, mới chịu kết-duyên, thành ra năm-nọ mãi đến ngày nay vậy. Hôm trước độ cùng niên-huynh uống rượu ở nhà *Bạch* thái-thường, thấy *Bạch* tiểu-thư làm thơ thay cho thân-phụ, đủ biết là một người con gái hiền mà lại có tài. Đệ về thuật chuyện với tiện-nhi thì tiện-nhi rất bằng lòng. Đệ thiết nghĩ *Bạch* niên-huynh tính-khí gàn-ngạnh, nếu nhờ người khác đến nói thì sợ không biết lựa lời, khó thành-sự được. Trong bạn đồng-niên chỉ có niên huynh là hợp tình ông ta, đệ lại được biết niên huynh, vậy dám đánh bạo nhờ niên-huynh chu-toàn cho, chẳng hay niên-huynh nghĩ thế nào ?

Tô ngự-sử nói :

— Hôn-nhân là một việc hay, tiểu-đệ xin sẵn lòng giúp. Chỉ vì *Bạch* thái thường tính-khí gàn-ngạnh, bẩn niên huynh cũng chẳng lạ gì. Ông ta bằng lòng thì thôi nào cũng xong, nếu không bằng lòng thì dẫu rằng chỗ bạn thân, cũng khó đã nói chuyện. Nhưng lệnh-lang là bậc thiếu-niên cao-tài, tất ông ta phải thâm-mộ, khi nào lại không bằng lòng được. Hôm nay muộn rồi, để sáng mai tiểu-đệ xin đi, sự thể thế nào, sẽ lại xin kính-phúc.

Dương ngự-sử chắp tay vái mà rằng :

— Đa tạ ! đa tạ !

Nói xong, đứng dậy cáo-từ. Cũng vì câu chuyện ấy mà sau này gây ra nhiều nỗi phong-ba.

HỒI THỨ II

Lại nói chuyện *Tô* ngự-sử thấy *Dương* ngự-sử ủy-thác mình về việc đến *Bạch* thái-thường để cầu hôn, trong lòng vẫn biết là một việc khó-khăn, muốn phiền không có một phần nào chẳng được, nhưng chối-từ không tiện, mới phải nhận lời.

Ngày hôm sau, *Tô* ngự-sử đến yết-kiến *Bạch* thái-thường. Hỏi *Bạch* thái-thường mới ngủ dậy, sai người mời *Tô* ngự-sử vào trong thư-phòng, rồi tất-tả rửa mặt chải đầu để ra tiếp kiến.

Bạch thái-thường bỏi rằng :

— Sao hôm nay niên-huynh đi chơi sớm thế ?

Tô ngự-sử nói :

— Đã nhận lời ủy-thác của một người, lại muốn khẩn cầu với một người, thế tất phải dậy sớm.

Bạch thái-thường lại hỏi rằng :

— Niên-huynh nhận lời ủy-thác của ai, lại muốn khẩn cầu với ai ?

Tô ngự-sử nói :

— Tiểu-đệ nhận lời ủy-thác của *Dương* ngự-sử, muốn đến khẩn cầu với niên-huynh.

Bạch thái-thường nghe lời đã hiểu ý ngay, liền nói chận ngay một câu rằng :

— *Dương* ngự-sử đã nhờ niên-huynh khẩn cầu với tiểu-đệ thì tiểu-đệ không kể, còn việc gì tiểu-đệ cũng xin vâng lời.

Tô ngự-sử cả cười mà rằng :

— Niên-huynh có phép liệu hay sao ! Tiểu-đệ đến đây, chính vì việc ấy. Hôm qua *Dương* ngự-sử cũng tiểu-đệ hội-nghị ở Đô-sát-viện. Khi hội-nghị xong, hẵn đến chơi tiểu-đệ, rồi nói hôm trước trông thấy bài thơ của lệnh-lang, biết là một người tài-nữ rất có lòng qui-mến, ý muốn xin cho cậu con trai, vậy nhờ tiểu-đệ đến nói giúp. Tiểu-đệ cũng bằng lòng, nhưng hẵn cứ ân-cần ủy thác, không tiện chối-từ, nên phải đến nói đề niên-huynh biết. Nên chăng thế nào, tùy ý niên-huynh, tiểu đệ không dám bàn.

Bạch thái-thường nói :

— Việc ấy suýt nữa thì tiểu-đệ bỏi hẳn lòng đối !

Tô ngự-sử hỏi :

— Sao vậy ?

Bạch thái-thường mới thuật cho nghe những lời nhà tướng-sĩ là *Liêu-đức-minh* nói, và việc *Ngô* hàn-lâm mới sống rượu, *Dương-phương* đọc lầm chữ « *Phất-cốc* » ra « *Phất-cốc* », vân vân.

Bạch thái-thường lại nói :

— Nếu tiểu-đệ và *Ngô* hàn-lâm khẳng xét kỹ thì há chẳng mắc lừa hẳn hay sao !

(Còn nữa)

SỞ BINH-LƯƠNG COI CÁC ĐẠO BINH THUỘC-ĐỊA

Phòng Phó binh-lương thứ ba

Hanoi

Yết-thị gọi đấu giá

Đến ngày 30 Août 1923, hồi 10 giờ sáng, quan Phó Binh-lương coi phòng Phó Binh-lương thứ ba (đường Carnot Hanoi), sẽ nhận giấy đấu-giá bỏ vào phong bì dán kín để đấu giá lấy những thứ cần dùng cho kho Chánh y-phục, Hanoi.

Tiền ký-quỹ tạm là. 50$00

Ai muốn xem sổ điền-lệ về việc thầu này thì cứ đến phòng Phó Binh-lương và Kho chách Hanoi, và phòng Phó Binh-lương Haiphong.

Hanoi, ngày 23 Août 1923

Quan Phó Binh-lương coi phòng Phó binh-lương thứ ba

Ký tên : LIPPMANN

SỞ BINH-LƯƠNG COI CÁC ĐẠO BINH THUỘC-ĐỊA

Phòng Phó binh-lương thứ ba

Hanoi

Yết-thị gọi đấu giá

Đến ngày 3 Septembre 1923, hồi 10 giờ sáng, tại phòng Phó-binh-lương thứ ba, Hanoi, sẽ nhận giấy đấu giá về việc may mặc cần dùng cho kho Chánh Y-phục Hanoi.

Những người muốn dự thầu mà xưa nay chưa có chân thầu bao giờ, thì phải đệ đơn xin phép dự cuộc đấu-giá này trước ngày 30 Août 1923.

Tiền ký-quỹ tạm : 50 p. 00

Ai muốn xem sổ điền-lệ về việc thầu này thì cứ đến phòng Phó-binh-lương thứ ba và Kho chánh ở Hanoi, và phòng Phó-binh-lương ở Haiphong.

Hanoi, ngày 23 Août 1923

Quan Phó Binh-lương coi phòng Phó binh-lương thứ ba

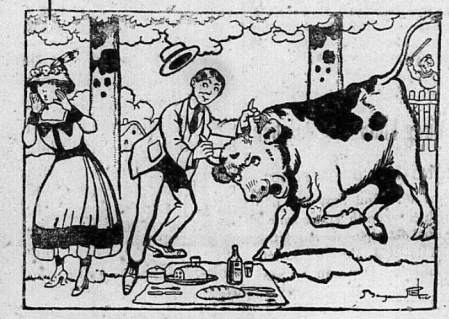
2056 Ký tên : LIPPMANN

KÝ TÊN KHÔNG RÕ

Bổn quán xin các ngài mua báo khi có việc gì viết thư đến hỏi bổn-quán, thì nhớ biên cách số ở ký giấy gửi báo, hoặc là gửi cho bổn-quán cái giấy quán ký, để cho người làm đã tìm kiếm. Các ngài thường hay ký tên vào tắt, hoặc thêu qua, không rạo được, thành ra nhiều khi bổn-quán không biết là của ai cả.

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

KHỎE HƠN CON BÒ MỘNG

CÔ TA. — Ô kìa ! chết ! chết !

CẬU TA. — Không sợ ; tôi uống thuốc Quinium Labarraque ; uống thuốc ấy người ta khỏe bằng thần Hercule.

Sau mỗi bữa cơm uống một cốc con rượu Quinium Labarraque, thì chẳng bao lâu mà người ốm nhọc đến đâu cũng hồi sức lại được. Những bệnh một nhọc, lhường bệnh xiu mỏn lâu ngày, dai dẳng đến đâu cũng chữa được một cách chắc chắn và êm đềm. Dùng thuốc ấy thì những bệnh tốt dai đến đâu cũng chẳng bao lâu mà khỏi.

Vì vậy, những người yếu đuối, hoặc vì đau ốm, hoặc vì làm lụng khó nhọc, hoặc có việc gì thái quá mà thân thể phải lao nhược ; những người thanh niên lớn lên chóng quá mà sinh ra kém sức khỏe, con gái không lớn lên được, đàn-bà sau khi sinh sản, ăng giá hà cả thân thể yếu đuối, những người mắc xin hoặc lao-lực quá sức, đều nên uống rượu Quinium Labarraque. Nhất là những người mới ốm khỏi lại càng nên uống lắm.

Các hàng bào-chế đều có bán rượu thuốc Quinium Labarraque.

Chính-điểm : **Maison FRÈRE, 19, Rue Jacob, Paris.**

ATOPHAN-CRUET

THUỐC ATOPHAN-CRUET

là một vị tinh hảo không có pha chế nhiều món

Mỗi hoàn 0,50 cr (uống từ 3 đến 8 hoàn trong 24 giờ)

TRỪ CÁC BỆNH ĐAU LẠT-LÉO VÀ GẦN-CỐT

THUỐC PHÁP — Trữ tại : 6, Rue de Pas-de-la-Mule, PARIS — Ở PHÁP QUỐC LÀM

Cũng có bán tại : Hanoi, M. CHASSAGNE, Phnom-Penhong, L. BOURGUIGNON, Phnom, và các hiệu bào chế khác.

有圖林性張

HỠI CÁC ÔNG MẮC PHẢI BỆNH THỊ ! XIN MỜI CÁC ÔNG QUÁ BỘ, TÔI CHỮA BỆNH NẶT

BỆNH THỊ (tức là bệnh hột) thực nan-y, người mắc phải, chẳng những là đau đớn, như cắn đến khi đại-tiện mong rồi thì lưu-huyết đầm đìa, thật là bất tiện cho người ta lắm, hễ không chữa ngay cho khỏi, để lâu thì càng ngày càng thêm nặng nề sau khó chữa.

Khi nào chữa bệnh này đều đáng đau cả; cho nên người có bệnh thị hãy lựa đau đớn, phải nên tận dụng tâm nghiên-cứu một cách mới chuyên-trị chữa bệnh này không đau, không sót, cái trọng mấy năm thời nhằng nẫu mạn-tính rụng rời, mà trong khi uống chữa có thể làm tạng như thường không mất thì-giờ. Tây Ngữ nào mắc phải bệnh này xin mời đến :

M. TCHUONG-QUAY-LAM

M. Phố nhà Bưởi. — HANOI

Sáng tiếp khách từ 8 giờ rưỡi cho đến 11 giờ chiều, ai chữa từ 2 giờ rưỡi đến 5 giờ.

Các tỉnh xa đều gửi bằng tiền tây.

Khỏi lỗ sau thế tôi nguyện. 2035

THUỐC THỤT

Injection Peyrard

d'ALGER

Là thứ thuốc lâu năm nhất, công-hiệu nhất để trị bệnh lậu và tất cả các bệnh chảy mủ cũ hay mới.

Trong 232 người Á-rập thì 231 người khỏi về thứ thuốc này

(Theo tờ trình của viên thầy thuốc ở Alger)

BÁN TẠI :

SPÉCIALITÉS PEYRARD

45, Rue de Grenelle. — PARIS

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM

(Payements en timbres-postes)

Nhiều ông gửi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trừ ra những tiền đôi chỗ ở, còn thì bản-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được !

Rượu bổ-đào : TONIQUE TONKINOIS

Đã mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng quí-khách tín-cẩn là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc lại để các ngài so-sánh và suy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ rượu bổ-đào của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc rất rẻ tiền và rất quí để trị các chứng bệnh như : kém ăn-ngủ, mỏi-mệt, còm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình, lại rất là bổ sức cho đàn-bà đẻ, người ốm mới khỏe, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn ! Vì thế thứ rượu này đã được vô-số tờ chứng-chỉ là công-hiệu.

Giá bán **2$25** một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng.

Hiệu Bào-chế **MONTÈS**, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.

Nhà đồng-hồ hai chuông

TỨC LÀ HIỆU

QUẢNG-HƯNG-LONG

Ở phố hàng Bồ, số 79, tỉnh Hà-nội

Bản-hiệu bán các thứ hàng sắt, đồ làm nhà, các đồ tạp-hóa, các thứ đồ dùng

BÁN HẠ GIÁ, VÀ XUẤT NHẬP TỰ-DO

Xin mời quí-khách các tỉnh khi về Hà-nội, lại thăm bản-hiệu. 2054

CHANSON & THIBAULT

58, Rue Paul Bert, Hanoi

Bản-hiệu có bán các thứ máy hát mới về rất rẻ, rất tốt và rất đẹp, và lại có cho thuê cả máy hát và các thứ đĩa, tiếng Bắc, tiếng Huế, tiếng Saigon, tiếng Tàu, tiếng Tây.

Bản-hiệu có bán cả các thứ điếu rất đẹp, rất tốt và hợp cách vệ-sinh.

Bản-hiệu mới có thứ mũ « CHAMPAGNE » đã lạ đến hết sức tốt mỗi ống là 0$50

Kính cáo.

泰NAM-THÁI南

6, Quai Clémence au — HANOI

ở phố Bờ-sông, số nhà 26, HANOI

Bản-hiệu có bán gỗ lim cây, gỗ lim phiến, gỗ lim xẻ thành khí, các thứ gỗ tạp, gỗ gụ, gạch xây tường và có nhận cả đóng các thứ đồ-đạc và các thứ lối cửa.

Hàng tốt giá hạ.

NAM-THÁI

2025 *Kính-cáo*

SÀ-PHÒNG BA

DẦU THƠM XOÁ TÓC.

NƯỚC HOA THƠM.

SÁP MỠ

Pachod Frères & Cie Lyon

2050

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

Hiệu Gò-đa cũ, ở phố Tràng-tiền, Hanoi

TỪ THỨ TƯ 1er CHO ĐẾN 10 AOÛT :

Bản chiếu khách những đồ dùng để rửa mặt nước hoa, mùi-soa, mũ, giầy, đồ khâu, đồ làm bếp, đồ vệ-sinh, các hóa-chất, đồ điện

Gian bán đồ ăn và gian bán rượu

BÁN CÁC ĐỒ MỚI SANG KỲ TÀU VỪA RỒI

Xin xem giấy khai giá hàng cùng chỗ bầy hàng

Xe nhà và xe cho thuê

POUSSE-POUSSE SAIGONNAIS

Société Fse de Transports — Hanoi

7, Boulevard Bobillot. 7.

Téléphone N° 99

CẦN NGƯỜI LÀM

« Công-ty Phạm-văn-Phi chúng tôi vừa mới « thầu lại được việc chở thơ và hành-khách « đường Vinh đi Đông-hà trong 5 năm nữa. « Vậy chúng tôi đang mở to thêm nhà máy « và đã mua thêm nhiều xe mới ở Tây sang, « nên đương cần nhiều thợ và tài-xế cầm lái « xe ô-tô. Ai muốn làm cứ đến tại nhà giấy « bản-ty ở phố Ga, tỉnh Vinh là tỉnh Nghệ-an « mà hỏi sẽ được lương cao tùy sức mình « làm. »

2013 **PHẠM-VĂN-PHI Công-ty kính cáo.**

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU

(hiệu đàn nai)

Thuốc này thực đáng làm nổi danh tiếng cho người bào-chế ra, vì hiện đã dùng khắp trong các nhà thương và các nhà nuôi người ốm ở bên nước Đại-pháp. Thuốc này ngày nay ai ai cũng đã biết tiếng, mà lấy làm qui-hóa, lấy làm tin dùng, vì là một thứ thuốc có giá trị đặc biệt. Hãy xin kể các thứ bệnh mà thuốc này có thể chữa khỏi : bệnh suy nhược cũ đau ống, đau bà ; bệnh thứ thần của con gái đến thì ; bệnh yếu đuối trong khi thai nghén, trong khi có sữa cho con bú ; bệnh một nhọc quá vì sự làm ăn, bệnh ngọc nghèo, bệnh đau lưng, đột gân, vân vân.

Chỉ dùng vài lọ thuốc Dragées Rabuteau (hiệu đàn nai) thì các bệnh ấy đều thuyên hết.

Ở các hàng bào chế to đều có bán cả. 2056

Các bệnh **hông, thổ, chuột rút, đau dạ dầy, vân vân !..** dùng thuốc

POUDRE SAINT ANDRÉ

Chữa rất nhanh chóng, rất chắc chắn.

Thuốc ấy nhiều ông thầy thuốc dùng.

Giá bán : 0$85

Ở Bắc-kỳ có gởi bán tại

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, trước cửa hiệu Gò-đa và hồ Hoàn-kiếm trông sang

Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)